

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΣΤΗ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ 16 5 2016
ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Ο Ε. Παπανούτσος πραγματεύεται την αξία της φιλίας. Αρχικά, σημειώνει ότι έχει εξυμνηθεί διαχρονικά. Επικαλούμενος τον Αριστοτέλη θεωρεί ότι η φιλία είναι «εύνοια» δηλαδή η αμοιβαία σχέση στοργής και η καλοπροαίρετη διάθεση προς ένα έμψυχο όν. Ακολουθώντας, ο αρχαίος φιλόσοφος την διακρίνει στην «δια το χρήσιμον», την προσδοκία οφέλους, στην «δι' ηδονήν», την ευχαρίστηση από την συναναστροφή, οι οποίες προϋποθέτουν την αποκόμιση κέρδους. Ως τρίτη διακρίνει την φιλία «δια το αγαθόν», τη σταθερή και μόνιμη φιλική σχέση που στηρίζεται στη σύμπτωση ηθικών αξιών. Τέλος, ο συγγραφέας θεωρεί ως φίλο τον συμπαραστάτη στην δύσκολη στιγμή της ζωής που θα κρίνει και θα συμβουλεύσει καλοπροαίρετα αλλά και αυστηρά.

B1. α Λ

β Σ

γ Σ

δ Σ

ε Λ

B2. α. Διαίρεση: « Μπορούμε...συναναστροφής)»

Διαιρετέα έννοια: «Είδη φιλικών σχέσεων»

Διαιρετική βάση: «Κατά τον Αριστοτέλη»

Μέλη διαίρεσης: «Δια το χρήσιμον, δι' ηδονήν, δια το αγαθόν»

Παράδειγμα: «(Για τις υποθέσεις, τις ανάγκες... τις πολιτικές φιλοδοξίες μας κτλ)»

Αιτιολόγηση: «Επειδή ο ένας μας... φιλοδοξίες μας κτλ)»

Σύγκριση –Αντίθεση «όχι για την ανθρώπινη... αλλά επειδή»

β. Άλλωστε: προσθήκη-παράταξη

Δηλαδή: επεξήγηση-διευκρίνιση

Όταν: χρονική σχέση-σειρά και όρος-προϋπόθεση

Λοιπόν: συμπέρασμα

B3.α. Εγκωμίασαν=επαίνεσαν

Ευχαρίστηση=χαρά, τέρψη, ηδονή

Συναναστροφή=συντροφιάς, συνύπαρξης

Ακατάλυτη=στέρεη, άρρηκτη

Φθείρεται= καταστρέφεται, βλάπτεται, αλλοιώνεται

β. οικεία= άγνωστα

επιδέξιος= αδέξιος

ωφέλεια=βλάβη

αξία=απαξία

αυστηρό=ελαστικό, ήπιο

β. β'ενικό πρόσωπο: δίνει πνεύμα διαλόγου και φανερώνει σχέση οικειότητας-φιλικότητας μεταξύ πομπού και δέκτη, π.χ. «να αισθάνεσαι... εσένα». Επίσης κάνει το λόγο πιο άμεσο και δηλώνει διδακτισμό, παρακίνηση, προτροπή για ενεργοποίηση και συμμετοχή στο θέμα π.χ. «να υπάρχει... τιμά».

α' πληθυντικό πρόσωπο: προβάλλει το συλλογικό πνεύμα του συγγραφέα, ο οποίος λειτουργεί ως εκπρόσωπος όλων, π.χ. «μπορούμε να διακρίνουμε...». Επίσης, περνά άμεσα το μήνυμά του και πείθει π.χ. «συνδεόμαστε... συναναστροφής»). Έτσι ο λόγος αποκτά καθολικότητα, συλλογικότητα και εγκυρότητα.

Γ.

Πρόλογος

Προσφώνηση,

Με ιδιαίτερη χαρά συμμετέχουμε στην εκδήλωση αυτή που διοργανώνει το σχολείο μας και έχει ως αντικείμενο τις ανθρώπινες σχέσεις σε ένα κόσμο ηθικών αντιφάσεων, τεχνολογικών εξελίξεων και υλιστικών προτεραιοτήτων. Είναι αλήθεια ότι στο πλαίσιο αυτό οι φιλικές και διαπροσωπικές σχέσεις, προσλαμβάνουν νέες διαστάσεις, τουλάχιστον όσον αφορά τη μορφή τους, ενώ δε μένει ανεπηρέαστη και η ουσία τους, με αποτέλεσμα εύκολα να αναθεωρούνται ή ακόμη και να αλλοιώνονται. Θα επιθυμούσα, λοιπόν, να εκμεταλλευτώ την ευκαιρία αυτή και να προσπαθήσω να επαναπροσδιορίσω τα γνωρίσματα μιας αυθεντικής φιλίας, όπως εγώ τα αντιλαμβάνομαι, συνδέοντάς τα με τα νέα δεδομένα που δημιουργούνται από τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης σε ένα τεχνολογικά εξελιγμένο περιβάλλον.

ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΓΝΗΣΙΑΣ ΦΙΛΙΑΣ

- Ηθική σύμπλευση, κοινότητα και αμοιβαιότητα αξιών, συμφωνία σε αξιακό επίπεδο, αντίστοιχη αντίληψη του κόσμου. Ο πραγματικός φίλος μάς εμπνέει και μας παροτρύνει να ακολουθήσουμε μια ηθική αξιολογία.
- Συναισθηματική σύνδεση, ειλικρίνεια σε επίπεδο επικοινωνίας, ανυστεροβουλία, υπέρβαση της εγωιστικής θεώρησης της πραγματικότητας.
- Αντίστοιχα πνευματικά ενδιαφέροντα, κοινές εμπειρίες. Μια φιλική σχέση μπορεί να λειτουργεί συμπληρωματικά ως προς την προσέγγιση της αλήθειας ωφελώντας και τους δύο φίλους.
- Ψυχολογική υποστήριξη, ο αληθινός φίλος είναι παραστάτης και παράλληλα κριτής των πράξεών μας (διαφοροποίηση φιλίας κολακείας). Δημιουργεί συνθήκες ελευθερίας και αποδοχής ως προς την δυνατότητα να εκφράσουμε όσα μας απασχολούν, να εκμυστηρευτούμε τα προσωπικά μας θέματα με όρους εχεμύθειας.
- Η αληθινή φιλία χαρακτηρίζεται από διάρκεια στο χρόνο, συμμετοχή σε καλές και κακές στιγμές. Η αυθεντικότητά της αποδεικνύεται σε αντίξοες συνθήκες, καθώς ξεπερνά εμπόδια και ανακάμπτει ακόμη και ύστερα από προσωρινές αντιπαραθέσεις.

ΡΟΛΟΣ ΤΩΝ ΜΕΣΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΔΙΚΤΥΩΣΗΣ ΣΤΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΣΧΕΣΕΩΝ ΦΙΛΙΑΣ

- Ικανοποιούν την ανάγκη ενός σημερινού νέου για κοινωνικότητα, συμμετοχή, ένταξη σε ομάδες συνομηλίκων, επικοινωνία. Οι διαδικτυακές κοινότητες είναι πολυπληθείς και δημιουργούν στα μέλη τους την αίσθηση του «ανήκειν», με την αίσθηση της ομαδικότητας και της κοινότητας των αντιλήψεων που είναι τόσο καθοριστική για τη νεανική ψυχοσύνθεση.
- Πρακτικά προσφέρουν άμεση επικοινωνία (έστω και με γραπτά μηνύματα ή φωτογραφίες), υποστήριξη οποιαδήποτε στιγμή και μάλιστα με τη δυνατότητα προστασίας της ιδιωτικότητας και της προσωπικής ζωής.
- Η ευκολία που προσφέρουν στη διάδοση της πληροφορίας και την άμεση ενημέρωση επιτρέπει την διεύρυνση των κριτηρίων με τα οποία προσεγγίζουμε τους άλλους και καθιστά περισσότερο αξιόπιστη τη στάση που θα τηρήσουμε απέναντί τους.

- Με τη χρήση των μέσων κοινωνικής δικτύωσης έχουμε τη δυνατότητα να εκφραζόμαστε για πολλά θέματα της επικαιρότητας και να δηλώνουμε τις προσωπικές μας προτιμήσεις αποκαλύπτοντας στοιχεία της προσωπικότητάς μας.
- Τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης με την ταχύτητα και την ευρύτητα που τα χαρακτηρίζει προσαρμόζονται στα δεδομένα του σημερινού τρόπου ζωής αλλά και προσαρμόζουν την ανθρώπινη ζωή σε καινούρια δεδομένα, επανερμηνεύουν βασικές αρχές του ανθρώπου. Συνεπώς και η φιλία τείνει να αποκτήσει ένα νέο περιεχόμενο που εξαπλώνεται σε πλάτος και δεν προχωρά σε βάθος.

ΩΣΤΟΣΟ

- Αμφισβητείται η αξιοπιστία των δεδομένων που περιέχουν επειδή διαμορφώνουν μια επιφανειακή, εικονική πραγματικότητα που συχνά δεν παρουσιάζει με αξιοπιστία την προσωπικότητα του άλλου. Το περιβάλλον των μέσων κοινωνικής δικτύωσης έχει κατηγορηθεί συχνά για φαινόμενα όπως η προσποίηση, η επιπολαιότητα, η επίδειξη, ο εξωραϊσμός της πραγματικότητας. Οι προθέσεις του άλλου δεν είναι φανερές ούτε επιβεβαιώνεται η ειλικρίνειά του.
- Εξαιτίας της ίδιας τους της λειτουργίας και των τεχνολογικών τους περιορισμών δεν είναι σε θέση να επιτρέψουν τη γνήσια διαπροσωπική επαφή, την ολοκληρωμένη επικοινωνία, η οποία συντελείται με όρους περισσότερο σύνθετους από την ανταλλαγή γραπτών μηνυμάτων και γι αυτό και είναι ουσιαστικό γνώρισμα και προϋπόθεση της αληθινής φιλίας. Γενικότερα το φαινόμενο της ανθρώπινης επικοινωνίας αναγνωρίζεται ως εξαιρετικά σύνθετο (π.χ. γλώσσα του σώματος) και η τεχνολογική απεικόνισή του δεν έχει ακόμη καταφέρει να ανταποκριθεί στην πολυπλοκότητά των γνωρισμάτων που συνδέονται με τις εκδηλώσεις της ανθρώπινης προσωπικότητας.
- Είναι δύσκολο στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης να εκδηλωθούν βαθύτεροι ηθικοί προβληματισμοί οι οποίοι, άλλωστε, είναι εκείνοι που παρέχουν τα κατάλληλα ερεθίσματα για τη σύναψη ειλικρινούς φιλίας. Στο χώρο αυτό επικρατούν συνήθως επιφανειακές, καταναλωτικές τάσεις με στόχο τον εντυπωσιασμό και την επίδειξη.

Αγαπητοί φίλοι,

Οι διαπιστώσεις αυτές μας καθιστούν ιδιαίτερα επιφυλακτικούς απέναντι στο ρόλο που διαδραματίζουν οι ιστότοποι κοινωνικής δικτύωσης στην ποιότητα των φιλικών και συναισθηματικών μας σχέσεων. Όπως τα μέσα ενημέρωσης δημιουργούν μια «μίμηση ζωής» έτσι και οι ιστότοποι κοινωνικής δικτύωσης κατασκευάζουν μια «μίμηση φιλίας». Ωστόσο θα πρέπει να θυμόμαστε πάντοτε ότι η φιλία δε συνδέεται με τη δημοφιλία! Χωρίς να απορρίπτουμε τη συμβολή τους στην εξέλιξη των ανθρωπίνων σχέσεων θα υποστηρίξουμε ότι η λειτουργία τους είναι βοηθητική για την προσπάθεια σύναψης ή (κυρίως) για τη διατήρηση μιας φιλικής σχέσης, ωστόσο δεν επαρκεί προκειμένου να διεκδικήσουμε την αυθεντικότητα αυτού του πολύτιμου δεσμού.

Σας ευχαριστώ,

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ

Β. ΜΑΓΟΥΛΑΣ

Α. ΚΑΡΑΘΑΝΑΣΗΣ

Γ. ΛΙΑΓΚΑΣ

Α. ΔΗΜΑΚΗ